

Onthoud dat alles verandert

Osho: Het Boek der Geheimen – techniek 67.

De tweede sutra: *Hier is de sfeer van verandering, verandering, verandering. Consumeer verandering door verandering.*

Het eerste wat je moet begrijpen is dat alles wat je kent verandering is; behalve voor jou, de kenner, is alles verandering. Heb je iets gezien dat geen verandering is? Deze hele wereld is een fenomeen van verandering. Zelfs de Himalaya verandert. Ze zeggen - de wetenschappers die eraan werken - dat ze groeien; deze Himalaya's zijn de jongste bergen ter wereld, nog een kind, echt, nog in de groei. Ze zijn nog niet volwassen geworden; ze zijn nog niet op het punt aangekomen vanwaar iets begint af te nemen. Ze zijn nog steeds in opkomst.

Als je ze vergelijkt met Vindhyaal, een andere berg, zijn het nog maar kinderen. Vindhyaal is een van de oudste - en sommigen zeggen de oudste berg ter wereld. Hij is zo oud, dat hij afneemt - naar beneden komt. Eeuwenlang is hij aan het dalen - gewoon stervend, van ouderdom. Dus zelfs een Himalaya die er zo stabiel, onveranderlijk, onbeweeglijk uitziet, verandert. Het is gewoon een rivier van stenen. Stenen maken geen verschil; ze zijn ook als een rivier, drijvend. Vergelijkenderwijs verandert alles. Het ene ziet er meer veranderlijk uit, iets anders lijkt minder veranderlijk, maar dat is slechts relatief.

Niets dat je kunt weten is onveranderlijk. Onthoud mijn punt: niets dat je kunt kennen is onveranderlijk. Niets is onveranderlijk, behalve de kenner. Maar die loopt altijd achter. Het 'kent' altijd; het wordt eigenlijk nooit gekend. Het kan nooit het object worden; het is altijd het subject. Wat je ook doet of kent, ligt altijd achter je. Je kunt het niet kennen.

Als ik dit zeg, raak dan niet verstoord. Als ik zeg dat je het niet kunt kennen, bedoel ik dat je het niet kunt kennen als een object. Ik kan naar jou kijken, maar hoe kan ik op dezelfde manier naar mezelf kijken? Dat is onmogelijk, want om in een relatie van kennis te staan zijn twee dingen nodig - de kenner en het gekende.

Dus als ik naar jou kijk, ben jij de gekende en ik de kenner, en de kennis kan bestaan als een brug. Maar waar maak ik de brug als ik naar mezelf kijk, als ik mezelf probeer te kennen? Daar ben ik alleen, alleen - helemaal alleen. De andere oever ontbreekt, waar maak je dan de brug? Hoe kan ik mezelf kennen?

Dus zelfkennis is een negatief proces. Je kunt jezelf niet direct kennen; je kunt gewoon doorgaan met het elimineren van objecten van kennis. Ga door met het elimineren van de objecten van kennis. Wanneer er geen object van kennis is, wanneer je niets kunt weten, wanneer er niets anders is dan het vacuüm, de leegte - en dit is wat meditatie is: gewoon alle objecten van kennis elimineren - dan komt er een moment waarop bewustzijn is, maar er is niets om je bewust van te zijn; kennen is, maar er is niets om te kennen. De eenvoudige, zuivere energie van het kennen blijft en er blijft niets over om gekend te worden. Er is geen object.

In die toestand waarin er niets te kennen valt, wordt gezegd dat je jezelf in zekere zin kent. Maar die kennis is totaal verschillend van alle andere kennis. Het is misleidend om voor beide hetzelfde woord te gebruiken. Er zijn mystici geweest die hebben gezegd dat zelfkennis tegenstrijdig is, de term zelf is tegenstrijdig. Kennis is altijd van de ander; zelfkennis is niet mogelijk. Maar als de ander er niet is, gebeurt er iets. Je kunt het 'zelfkennis' noemen, maar dat woord is misleidend.

Dus wat je weet is verandering. Overal, zelfs deze muren, veranderen voortdurend. De natuurkunde onderschrijft dit. Zelfs de muur die zo stationair lijkt, niet verandert, verandert elk moment. Er is een grote verandering gaande. Elk atoom beweegt, elk elektron beweegt. Alles beweegt snel, en de beweging is zo snel dat je het niet kunt waarnemen. Daarom ziet de muur er zo permanent uit. In de ochtend was het zo, in de middag was het zo, in de avond was het zo, gisteren was het zo en morgen zal het zo zijn. Je kijkt ernaar alsof het hetzelfde is, maar dat is niet zo. Je ogen zijn niet in staat om zo'n grote beweging waar te nemen.

De ventilator is daar. Als de ventilator heel snel beweegt, zul je de ruimte niet kunnen zien, het zal er dan uitzien als één cirkel. De ruimte kan niet worden gezien omdat de beweging snel is, en als de beweging zo snel is - net zo snel als elektronen bewegen - zul je helemaal niet zien dat de ventilator beweegt. Je zult de beweging niet kunnen waarnemen. De ventilator lijkt stil te staan; je kunt hem zelfs aanraken. Hij zal stilstaan, en je hand zal niet eens in de openingen kunnen komen, omdat je hand niet zo snel kan bewegen om in de openingen te komen. Voordat je beweegt, zal er een ander blad komen. En voordat je beweegt, komt er nog een blad. Je raakt altijd het blad, en de beweging is zo snel dat het lijkt alsof de ventilator niet beweegt. Dus dingen die niet bewegen bewegen heel snel: daarom lijkt het alsof ze stilstaan.

Deze sutra zegt dat alles verandering is: Hier is de sfeer van verandering.... Boeddha's hele filosofie berust op deze sutra. Boeddha zegt dat alles een flux is, veranderlijk, niet-permanent, en dat men dit moet weten. Boeddha's nadruk ligt heel erg op dit punt. Zijn hele standpunt is erop gebaseerd. Hij zegt 'verandering, verandering, verandering: onthoud dit voortdurend.' Waarom? Als je verandering kunt herinneren, zal onthechting plaatsvinden. Hoe kun je gehecht zijn als alles verandert?

Je kijkt naar een gezicht; het is heel mooi. Wanneer je naar een gezicht kijkt dat erg mooi is, heb je het gevoel dat dit zal blijven. Begrijp het goed. Verwacht nooit dat dit zal blijven. Maar als je weet dat dit snel verandert, dat het dit moment mooi is en het het volgende moment lelijk kan zijn, hoe

kun je dan enige gehechtheid voelen? Dat is onmogelijk. Kijk naar een lichaam: het leeft; het volgende moment is het dood. Alles is zinloos, als je de verandering voelt.

Boeddha verliet zijn paleis, zijn familie - zijn mooie vrouw, zijn kind - en toen iemand hem vroeg 'waarom?' zei hij: 'Waar niets blijvends is, wat is het nut? Het kind zal sterven.' En in de nacht dat Boeddha vertrok, werd het kind geboren. Het was nog maar een paar uur oud. Boeddha ging naar de kamer van zijn vrouw om een laatste blik te werpen. De vrouw stond met haar rug naar de deur. Ze hield het kind slapend in haar armen. Boeddha wilde afscheid nemen, maar toen verzette hij zich. Hij zei: 'Wat heeft het voor zin?'

Er kwam een moment in hem op dat een gedachte opflitste: 'Het kind is nog maar een dag, een paar uur oud, en ik moet even gaan kijken.' Maar toen zei hij: 'Wat heeft het voor zin? Alles verandert. Vandaag wordt het kind geboren, en de volgende dag zal het kind sterven. En een dag eerder was hij er niet. Nu is hij er, en op een dag zal hij er weer niet zijn. Wat heeft het dan voor zin? Alles verandert.'

Hij vertrok - draaide zich om en vertrok.

Toen iemand vroeg 'waarom heb je dat allemaal verlaten?' zei hij: 'Ik ben op zoek naar dat wat nooit verandert, want als ik me vastklamp aan dat wat verandert zal er frustratie ontstaan. Als ik me vastklamp aan dat wat verandert, ben ik dom, want het zal veranderen, het zal niet hetzelfde blijven. Dan zal ik gefrustreerd raken. Dus ben ik op zoek naar dat wat nooit verandert. Als er iets is dat nooit verandert, alleen dan heeft het leven enige waarde en betekenis. Anders is alles zinloos.' Hij baseerde zijn hele leer op verandering.

Deze sutra is prachtig. Deze sutra zegt: *door verandering consumeer je verandering*. Boeddha zou nooit het tweede deel zeggen. Het tweede deel is eigenlijk tantrisch. Boeddha zal zeggen dat alles verandering is; voel het, en dan zul je je er niet aan vastklampen. En als je je er niet aan vastklampt, zul je geleidelijk aan, door alles wat verandert te verlaten, in jezelf vallen naar het centrum waar geen verandering is. Ga gewoon door met het elimineren van verandering, en je zult komen tot het onbeweeglijke, tot het centrum - het centrum van het wiel. Daarom heeft Boeddha het wiel gekozen als symbool van zijn religie: omdat het wiel beweegt, maar het centrum waarop het beweegt onbeweeglijk blijft. Dus de *sansara* - de wereld - beweegt als een wiel. Je persoonlijkheid beweegt als een wiel, en je innerlijke essentie blijft het centrum waarop het wiel beweegt. Het blijft onbeweeglijk.

Boeddha zal zeggen dat het leven verandering is. Hij zal het eens zijn met het eerste deel. Het volgende - het tweede deel - is typisch tantrisch: door verandering consumeer je verandering. Tantra zegt: verlaat dat wat verandert niet; ga er naar binnen. Klamp je niet vast, maar beweeg. Waarom bang zijn? Verplaats je erin, leef het uit. Laat het gebeuren, en je beweegt erin. Consumeer het door zichzelf. Wees niet bang, vlucht niet. Waar wil je aan ontsnappen? Hoe kun je ontsnappen? Overall is verandering. Tantra zegt dat overall verandering is. Waar wil je aan ontsnappen? Waar kun je heen?

Waar je ook gaat, de verandering zal er zijn. Ontsnappen is zinloos, dus probeer niet te ontsnappen. Wat moet je dan doen? Klamp je niet vast. Leef de verandering, wees de verandering. Vecht er niet tegen. Beweeg mee. De rivier stroomt, jij stroomt mee. Zwem zelfs niet; laat de rivier je meenemen. Vecht er niet mee, verspil je energie niet door ermee te vechten; ontspan je gewoon. Laat je gaan en beweeg met de rivier mee.

Wat zal er gebeuren? Als je met de rivier mee kunt bewegen zonder enig conflict, zonder enige eigen richting, als de richting van de rivier jouw richting is, zul je je plotseling bewust worden dat je de rivier niet bent. Je zult je ervan bewust worden dat je niet de rivier bent! Voel het. Probeer het

eens in een rivier. Ga erheen, ontspan, en laat de rivier je meenemen. Vecht niet; word de rivier. Plotseling zul je voelen dat de rivier overal is, maar je bent niet de rivier.

Als je gaat vechten kun je dit vergeten. Daarom zegt Tantra: door verandering consumeer je verandering. Vecht niet. Dat is niet nodig, want in jou kan de verandering niet binnendringen. Wees dus niet bang. Leef in de wereld. Wees niet bang, want in jou kan de wereld niet binnendringen. Leef het. Kies niet voor deze of gene weg.

Er zijn twee soorten mensen: een die zich vastklampt aan de wereld van verandering en een die ontsnapt. Maar Tantra zegt dat het verandering is, dus vasthouden is zinloos en ontsnappen ook. Wat is het nut? Boeddha zegt 'wat is het nut om in de wereld van verandering te blijven?' Tantra zegt 'wat is het nut om eraan te ontsnappen?'

Beide zijn zinloos. Laat het liever gebeuren. Je houdt je er niet mee bezig; het gebeurt, je bent er zelfs niet voor nodig. Jij was niet en de wereld veranderde, en jij zal niet zijn en de wereld zal blijven veranderen - dus waarom er ophef over maken?

Consumeer verandering door verandering. Dit is een zeer diepe boodschap. Consumeer woede door woede, consumeer seks door seks, consumeer hebzucht door hebzucht, consumeer de sansara door de sansara. Vecht er niet mee, wees ontspannen, want vechten creëert spanningen en vechten creëert angst, kwelling, en je wordt onnodig gestoord. Laat de wereld zijn zoals hij is.

Er zijn twee soorten personen. Het ene type is dat van personen die niet kunnen toestaan dat de wereld is zoals hij is. Zij worden revolutionairen genoemd. Zij zullen het veranderen, zij zullen vechten om het te veranderen. Ze zullen hun hele leven vernietigen om haar te veranderen, en ze is al aan het veranderen. Ze zijn niet nodig, ze zullen alleen zichzelf consumeren. Ze zullen opbranden bij het veranderen van de wereld, en die is al aan het veranderen. Er is geen revolutie nodig. De wereld is een revolutie; zij is aan het veranderen.

Je vraagt je misschien af waarom India geen grote revolutionairen heeft voortgebracht. Dat komt door dit inzicht dat alles al aan het veranderen is. Waarom ben je verstoord om het te veranderen? Je kunt het niet veranderen, noch de verandering tegenhouden. Het IS aan het veranderen. Waarom jezelf verspillen?

Eén type persoonlijkheid probeert altijd de wereld te veranderen. In de ogen van de religie is hij neurotisch. In wezen is hij bang om tot zichzelf te komen, dus blijft hij geobsedeerd raken door de wereld. De staat moet worden veranderd, de regering moet worden veranderd, de samenleving, de structuur, de economie, alles moet worden veranderd, en hij zal sterven, en hij zal nooit een moment van extase hebben waarin hij kon weten wat hij was, en de wereld zal door blijven draaien en het wiel zal blijven bewegen. Het heeft vele revolutionairen gezien, en het blijft bewegen. Je kunt het niet stoppen en evenmin de verandering versnellen.

Zo staat een mysticus erin: mystici zeggen dat het niet nodig is de wereld te veranderen. Maar mystici zijn er ook in twee soorten. De ene zal zeggen dat het niet nodig is de wereld te veranderen, maar wel zichzelf. Hij gelooft ook in verandering - niet in verandering van de wereld, maar van zichzelf.

Maar Tantra zegt dat het niet nodig is iemand te veranderen - noch de wereld, noch jezelf. Dat is de diepste kern van de mystiek. Je hoeft de wereld niet te veranderen en je hoeft jezelf niet te veranderen. Je moet gewoon weten dat alles verandert, en in de verandering zweven en je daarin ontspannen.

En zodra er geen inspanning is om enige verandering tot stand te brengen, kun je je volledig ontspannen - want als de inspanning er is, kun je je niet ontspannen. Dan zal er spanning zijn omdat er in de toekomst iets waardevols gaat gebeuren: de wereld gaat veranderen. De wereld gaat communistisch worden, of het aardse paradijs gaat komen, of een of andere utopie in de toekomst, of je gaat het Koninkrijk van God binnen, of moksha. Ergens in het paradijs wachten de engelen om je te verwelkomen - maar 'ergens' is de toekomst. Met deze houding zul je gespannen zijn.

Tantra zegt: vergeet het maar. De wereld verandert al en jij verandert ook al. Verandering is bestaan, maak je er dus geen zorgen over. Het gebeurt al zonder jou; je bent niet nodig. Ga er maar gewoon in drijven, zonder je zorgen te maken over de toekomst, en plotseling zul je je te midden van de verandering bewust worden van een centrum in jezelf dat nooit verandert, dat altijd is gebleven zoals het is - hetzelfde.

Waarom gebeurt dit? Omdat, als je ontspannen bent, de veranderende achtergrond je het contrast geeft, en daardoor kun je het niet-veranderen voelen. Als je moeite doet om de wereld of jezelf te veranderen, kun je niet kijken naar het kleine onbeweeglijke centrum in jezelf. Je bent zo geobsedeerd door verandering, dat je niet in staat bent te kijken naar wat er aan de hand is.

De verandering is overal om je heen. De verandering wordt de achtergrond, het contrast, en je bent ontspannen. Er is dus geen toekomst in je mind - geen toekomstige gedachten. Je bent hier nu; dit moment is alles. Alles verandert, en plotseling word je je bewust van een punt in jezelf dat nooit veranderd is. Door verandering consumeer je verandering. Dit is wat bedoeld wordt met: door verandering consumeer je verandering.

Vecht niet. Wordt dood-loos door de dood; laat door de dood de dood sterven. Vecht er niet mee. De Tantra houding is moeilijk voor te stellen, want onze mind wil iets doen en dit is een niet-doen. Het is gewoon ontspannen, niet doen, maar dit is een van de meest verborgen geheimen. Als je dit kunt voelen, hoef je je over niets anders druk te maken. Deze ene techniek kan je alles geven.

Dan hoef je niets te doen omdat je het geheim hebt leren kennen dat door verandering, verandering kan worden geconsumeerd, en door de dood, de dood kan worden verteerd, en door seks, seks kan worden verteerd, en door woede, woede kan worden verteerd. Nu ken je het geheim dat door gif, gif kan worden verteerd.